

Bizhatnak az erejükben

Beszámoló taggyűlés a DÉLÉP XI. pártalapszervezetében

A daru karja hiába nyújtódik, ha nem érkezett meg a panelszállító jármű. És hiába fut be időben a kavicszállítvány, ha a rakodógép műszaki hiba miatt használhatatlan. Nagy értékű és teljesítményű gépekről, járművekről lévén szó, elgondolható: akár ötpercesnyi tétlenségnek is ára van, a javítóműhelyben töltött órák, napok forinttal is mérhetők, nem csupán stopperrel. Az építőipari munkaszervezés „lelke” a szállítás és a gépjávitás, — karbantartás. Ha a két területen nincs rend, fegyelem és pontosság, könnyen „elúsznak” a határidők a magas- és mélyépítésben.

A DÉLÉP szállítási és gépészeti osztályain jól tudják a párttagok, pontosan kimutatható, hogy ők maguk a DÉLÉP XI. számú pártalapszervezetének kommunisztái milyen politikai irányító, szervező és ellenőrző tevékenységgel járulnak hozzá a vállalat egészének gazdasági eredményességéhez. Amikor tehát arra készültek, hogy idei munkájukat beszámoló taggyűlésen tegyék mérlegre, a személyes beszélgetéseken és pártcsoport-értekezleteken megfogalmazott észrevételeket összegezve megállapíthatják: „a legfontosabb feladatunknak a gazdasági tervek végrehajtását segítő politikai munkát tartottuk”.

S ez nem lehetett könnyű: Paks és Budapest, Békéscsaba és Szeged, Szolnok és a határainkon túli építkezések rajzolják ki a szállítók és gépezetek munkaterületét. Az első kapavágástól az utolsó simításokig végigkísérik az építkezéseket, építő- és rakodógépek, autók és toronydaruk, konténeres és teherautók biztosításával. S éppen, mert ilyen széles területet fognak át, joggal jellemezhetjük az alapszervezet politikai munkáját Martonosi Imre, a vállalati pártbizottság titkára a következőképp:

— Afféle szondának tekinthetjük a szállítási és gépészeti osztályt. Ha ezen a területen rendben mennek a dolgok, vagy gondok merülnek fel, szinte teljes biztonsággal következtethetünk arra, hogy hasonló jelenségekkel találkozunk majd más osztályokon, s a többi alapszervezetben is.

Nem tudni persze, hogy a DÉLÉP 15 pártalapszervezetének mindegyike is olyan alapos és önkritikus hangvételű beszámolót készített-e, mint amilyet Kárpáti Lajos titkár terjesztett elő a 48 tagú alapszervezet beszámoló taggyűlésén — főként a káderutánpótlás, a munkák elosztása rendjének, a munkahelyi légkör és fegyelem jelenségeinek elemzésében mutatkozott ez meg. A beszámoló a pártcsoportok

munkáját értékelve is nyíltan fogalmazott: az eltérő munkakezdési rend, a vidéki munkahelyek szétszórtsága hátráltatja a kisebb közösségek kommunisztáinak munkáját, az aktivitás hiányát azonban ez nem magyarázza.

Igazságtalanság lenne persze a vitakészséget csak a beszámoló taggyűlésen hallottak alapján megítélni. Az előzetes beszélgetéseken, pártcsoport-értekezleteken elhangzottak ugyanis a beszámoló már összegezte, így az alapszervezet tagjai és a meghívott gazdasági vezetők inkább csak kiegészítettek azt.

Börcsök József, a gépjávitó vezetője például szóvá tette: a pártönkívűl dolgozók nem szereznek tudomást arról, ha egy-egy öket is érintő gondot a pártalapszervezetben tevékenykedő kommuniszták közreműködésével oldanak meg. Harsányi Gábor, a városzerte ismert KATO-daru vezetője megtörtént esetekkel szemléltette: sokszor elmarad a vétkesek felelősségére vonása. Mácsai Lajos, a termelési főosztály vezetője — aki meghívottként vett részt a taggyűlésen — az általánoságban megfogalmazott kritikai megjegyzések burjánzásáról beszélt, hangsúlyozva, hogy legfőképp a párttagság fórumain van szükség ösztönzésre, nyílt vitára. „Címzés hiányában elsikkadnak a megfontolandó észrevételek is”.

Több hozzászólás címzettjeként kért tehát szót a taggyűlésen Martonosi Imre, a vállalati pártbizottság titkára: Az alapszervezetek közti együttműködés lehetőségeiről, a következő esztendő gazdasági célkitűzéseiről is tájékoztatta az alapszervezet tagságát.

A szállítási és a gépészeti osztály kommunisztáinak politikai munkáját a követelményekhez igazodónak és egységesnek ítélte meg a vállalat központi pártvezetőségének minősítése — erre, s a pártbizottság értékelésére hivatkozva Martonosi Imre arra biztatta az alapszervezetet, hogy jobban bízzon politikai erejében, hiszen az eredmények ezt indokolják.

P. K.

Konferencia

Pénteken Budapesten befejeződött a szocialista országok pedagógiai kutatóinak IV. nemzetközi konferenciája. Hét külföldről érkezett küldöttség, valamint a tudományág hazai képviselői vitatták meg a találkozó középponti témájával, a tanulóifjúság marxista-leninista világnézeti nevelésével, összefüggő kérdéseket.

Hazaérkezett Turkuból a szegedi tanácsi küldöttség

Mint arról korábban hírt adtunk, a testvérvárosi kapcsolatok keretében november 22-én a finnországi Turkuba látogatott Szeged városi tanácsa végrehajtó bizottságának háromtagú delegációja. Török József, a városi pártbizottság első titkára, a tanács-vg tagja, Bányainé dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese és Takács Máté főépítész, a tanács-vg tagja a finn testvérváros tanácsának

Miért tartalékol az igazgató?

Olvasom a most megjelent Munkagazdaságtan című könyvben (Timár János egyetemi tanár kitűnő szerkesztése), hogy „... minden vállalatnál, mindenfajta munkánál és a bérézési rendszerek minden típusánál létezik teljesítmény-visszatartás. Ez a jelenség annyira általános, hogy a gyakorlott munkásnak, ha munkahelyet vagy beosztást változtat, első kérdése ez: „és itt mennyi a napi munka?” A különböző munkafajtáknál ugyanis kialakulnak azok a teljesítmény-standardok, amelyek egy-egy munkahely belső „normáiként” működnek... Megszégyesüket gyakorlta még a művezetők sem támogatják, mert növelnék a csoporton belüli sűrűlődséget és ellentéteket, s ez az egész csoport teljesítményét veszélyeztetheti.”

Erről jut eszembe egy korábban olvasott másik könyv (Nemes Ferenc munkája, „Érdekltség, magatartás, tartalékok” címmel), amely már fél évtizede leszögezte, hogy „... az ösztönzési rendszer nem képes a különböző szintű érdekek összhangját megteremteni. Ez pedig az érdekek elkülönüléséhez, végső soron észszerűtlen tartalékoláshoz vezet. Külön tartalékol a munkás, külön a művezető, külön az üzemvezető és így tovább, egészen a vállalati hierarchia legfelső fokán álló vezetőkig.”

Minderről pedig egy nagyvállalat vezérgazdájával folytatott beszélgetés jut az eszembe. Tőle azt kérdeztem: igaz-e, hogy mindenki, még a vállalatok legmagasabb beosztású vezetői is tartalékolnak (vagyis, hogy visszafogják a lehetséges teljesítményeket); s ha igaz, akkor valójában mi ennek az oka?

A kérdés első felével gyorsan végeztünk: igaz! Tartalékol a segédmunkás és a vezérgazdát is. Hogy miért? Mert az ösztönzési rendszer — a vezérgazdát személyes anyagi ösztönzése is! — sajnálatos módon erre kényszerít.

Az érvényes bér- és keresetszabályozás előírásai szerint ugyanis — a legkedvezőbb jövedelmi pozíció eléréséhez — úgy kell vezetni a vállalatot, hogy minden évben a lehető legtöbbet és legjobbat, s minden következő évben a korábbinál is többet és jobbat „hozzanak ki” a kollektívából. Ez pedig nem megy. Nem is lehet! Például azért nem, mert a piaci helyzet, mondjuk, kényszerű stagnálásra itéli a vállalatot. Vagy azért nem, mert a vállalati gazdálkodásban szükségképpen vannak tudatosan megválasztott stagnálási periódusok: amikor például felkészülnek

a piaci változás megkövetelése fejlesztésre; szerkezetátalakításra, struktúrakorszerűsítésre, új piacok meghódítására, s hogy ehhez időt, energiát és pénzt nyerjenek, esetenként lassítani kell a tempót. E lassítást azonban a szabályozási rendszer nem honorálja.

Következésképpen: minden vállalat esetében megfontolandó, hogy egyik évről a másikra mekkora eredménytöbblettel emeljék azt a bázist, amely majd a következő esztendőben esedékes teljesítményértékelés alapjául szolgál. Megfontolandó ez azért is, mert — bár mások vitatják, a vállalatvezetők megrendre bizonygatják — a teljesítmény-növelés egy ponton túl már nem lehet arányos a bérnövekedéssel. A vállalatoknál sok progresszív, s ígéretes hatékonysággal ösztönző bérézési rendszer bukott meg már emiatt. Jó néhány vállalatnál a viszonylag könnyen hasznosítható belső tartalékokat szétaprózzák, több évre beosztják, hogy a legváratlanabb helyzetekben is produkálhassanak valami eredményt a mindenkori bázishoz képest. Az érdekltségi rendszer ugyanis csak a növekményt, az állandó eredménytöbbletet honorálja.

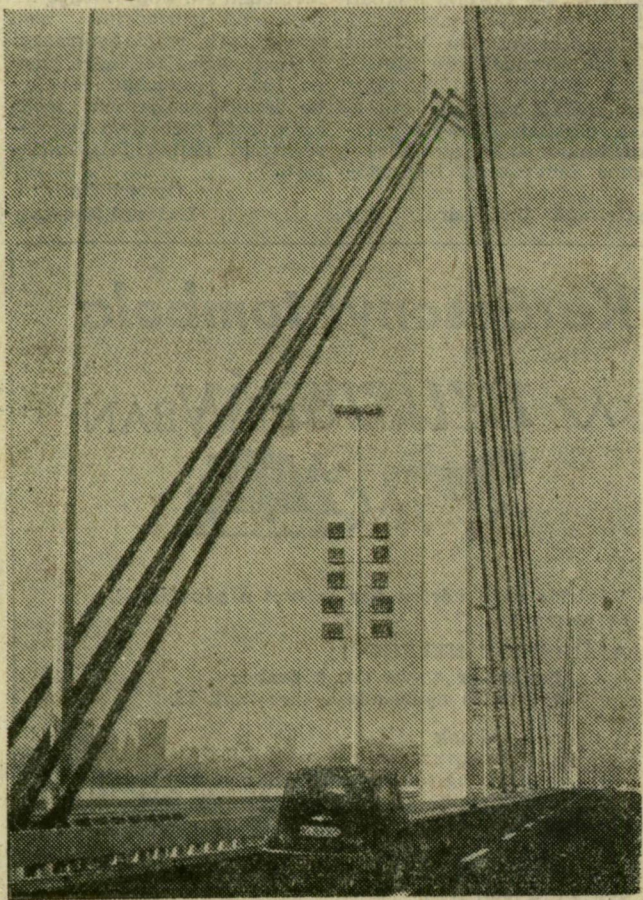
S mi köze mindehhez a vállalatvezető személyes jövedelmének? Annyi, hogy a vezetői jövedelmek nagysága is a mindenkori és az állandó eredménynövekedéstől függ. A vállalatvezetőnek tehát minden oka meg lehet arra, hogy szünet nélkül kalkuláljon, taktikázzon, s csak módjával törekedjék arra, hogy növelje a munka hatékonyságát, a vállalat eredményét. Többnyire így is cselekszik — jobb meggyőződése ellenére. A vállalatvezetőt ugyanis a taktikai számításai közben nem annyira személyes anyagi érdekltsége vezérli, mint inkább az — s erről munkatársai lépten-nyomon meggyőzők —, hogy a nagy teljesítményugrásnak a következő évben, de legkésőbb két év múltán meglesz a bójtje. Ilyen esetekben pedig vajmi keveset segít a vezető belátása. Ő esetleg elfogadná, hogy az egyszeri „nagy ugrás” rövid időn belül megismételhetetlen, s emiatt személyes jövedelme is csökken. De hogyan fogadtassa el ugyanezt a munkatársával, a gyár egész kollektívájával? A taktikázó vállalatvezető lényegében nem tesz mást, mint egy adott konstrukció feltételeirezhez igazodik. E konstrukció — az érdekltségi rendszerrel együtt — pedig arra készíti, hogy a vállalatot a „jusson is, maradjon is” elve szerint irányítsa.

Vértés Csaba

Új híd — Újvidéken

Alapozni 1976 őszén kezdték, s egy hónapja, október 23-án avatták fel Jugoszláviában, Újvidéken a város harmadik Duna-hídját, melynek bemutatását — noha ezt a híd egyéb érdekességei is indokolják — főként azért érezzük kívánatosnak, mert magyar közreműködője is volt az építkezésnek. Nemzetközi pályázatot hirdettek ugyanis a híd acélszerkezetének gyártására, s a legkedvezőbb ajánlatot a Ganz-MÁVAG hídgyártótól kapták a jugoszláviai beruházók. Így aztán a nálunk, Szegeden is jól is-

mert gyár szállította az újvidéki hidóriás elemeit. A „hidóriás” kifejezést érkeztették az építmény jellemző adatai: 1312 méter hosszú, 23 pilléren nyugszik. A hajózási fölött 18 méterrel ível át a híd a Dunát, melynek jobb partján 350 méteres alagútba fut a kétszer három forgalmi sáv. A híd teste is osztott pályás. A kábeleket tartó pilon 57,8 méter magas, a hajózási lánca pedig 351 méteres. A 27,6 méter széles újvidéki Szabadság-híd most már lehetővé teszi a folyó jobb partjának fejlesztését is: új lakótelep építését tervezik.

Somogyi Károlyné felvétel

Képünkön: az új híd részlete

Családról, házasságról Tudományos anketé

Tegnap, pénteken délután a JATE Filozófiai Tanszékén tudományos anketót rendezett a SZAB Jog- és Gazdaságtudományi Szakbizottsága dr. Kovács István akadémikus elnökletével. Az anketé témája: „A családi és házassági viszonyok fejlődéstendenciái Dél-Magyarországon.”

Az anketón előadást tartottak: dr. Horuzi László tanszékvezető egyetemi docens: „Kiegyenlítődési ten-

denciák a családi viszonyokban”, dr. Farkas Márton egyetemi docens: „A tehetségmegszakítás és a család”, dr. Novák Éva egyetemi adjunktus: „A tanjai családok életmódja”, dr. Simon Sándor osztályvezető-helyettes: „A házasságon kívüli szülések jellemzői” címmel.

Az előadások — amelyek jogi és igazgatási intézkedések alapjául is válhatnak — tetszést arattak.

Országgyűlési bizottságok együttes megbeszélése

A gyógyszerellátás, s a gyógyszergyártás helyzetét és ellentmondásait vitatta meg a lakosság gyógyszerellátása — az időnként változó számú, ám föllelhető hiánygyógyszerek” ellenére — az utóbbi években, valamint jelenleg is összességében kielégítőnek minősíthető. A medicina gyártásának fejlesztését a VI. ötéves tervdokumentumban 7 milliárd forintnyi beruházás szolgálja, bár nyilvánvaló és természetes is, hogy a készítmények teljes választékát a hazai ipar a jövőben sem biztosíthatja. A külföldről behozott gyógyszerek viszont gyakran csak késve érkeznek a megrendelőkhöz.

A két parlamenti testület együttes ülésén a képviselők úgy döntöttek, hogy az észrevételekről és a javaslatokról levélben tájékoztatják az egészségügyi, valamint az ipari tárca vezetőit. (MTI)

egészségügyi, valamint ipari bizottsága. A képviselőknek adott tájékoztató szerint a lakosság gyógyszerellátása — az időnként változó számú, ám föllelhető hiánygyógyszerek” ellenére — az utóbbi években, valamint jelenleg is összességében kielégítőnek minősíthető. A medicina gyártásának fejlesztését a VI. ötéves tervdokumentumban 7 milliárd forintnyi beruházás szolgálja, bár nyilvánvaló és természetes is, hogy a készítmények teljes választékát a hazai ipar a jövőben sem biztosíthatja. A külföldről behozott gyógyszerek viszont gyakran csak késve érkeznek a megrendelőkhöz.

A két parlamenti testület együttes ülésén a képviselők úgy döntöttek, hogy az észrevételekről és a javaslatokról levélben tájékoztatják az egészségügyi, valamint az ipari tárca vezetőit. (MTI)

Vöröskeresztesek számvetése

Egy év munkájáról adtak számot az olajipari vöröskeresztesek tegnap, pénteken délután a szeged-algyői ipartelepen megtartott küldött-értekezletükön. Mintegy 200 aktivista, a veradásban eljárók vettek részt a megbeszélésen.

Dávid Péterné, az olajipari Vöröskereszt csúcstevékenységének titkára számolt be ideai tevékenységükről, melyet elsősorban a Vöröskereszt 100. évfordulója, valamint a rokkantak éve szellemében végeztek. Többek között az országos számlára befizettek 35 ezer 900 forintot, a kakkasszéki győzintézet padlásterének kialakítására pedig 9 ezer forintot ajánlottak fel, így a mozgásérült gyermekek részére játszószobát tudnak kialakítani. Az alsóvárosi szociális intézményben szocialista brigádok mintegy 76 ezer forint értékű társadalmi munkát vállaltak. A dolgozók egészségvédelméért is sokat tesznek a vöröskeresztes aktivisták.

A készenléti brigádok a balesetekhez, sürgős műtétekhez szükséges vért mindenkor biztosítják. Az idén 1163-an vettek részt térítésmentes veradásokon, 20 százzal többben, mint tavaly.

A küldöttgyűlésen köszöntötték a többszörös veradókat,